

FELHÍVÁS

A

BUGÁT PÁL XXX. ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI TERMÉSZETISMERETI MŰVELTSÉGI VETÉLKEDŐBEN VALÓ RÉSZVÉTELRE

A vetélkedő meghirdetői:

TIT Stúdió Egyesület (Budapest)

Berze Nagy János Gimnázium, Szakiskola és Kollégium (Gyöngyös)

GYÖNGYÖK Mátra Művelődési Központ (Gyöngyös)

Mátra Múzeum (Gyöngyös)

„A természettudományok tanárának nemcsak természettudományi ismereteket kell adnia, hanem azt is meg kell értetnie, mi a modern természettudomány jelentősége az emberiség történetében. Az ember sokféle kulccsal próbálta meg nyitni a természetet, de a modern természettudomány az első, amely valóban nyit is. Az egyetlen világmagyarázat, amely nem a mítosz vagy művészeti vízió laza összefüggését teremti meg a dolgok közt, hanem az egész természetet egyetlen, minden részletre kiterjedő egységes fogalmi hálóval magyarázza. A természettudomány az ember legtökéletesebb mítosza. Végül ez az, amelynek a legnagyobb gyakorlati következményei vannak; a természettudomány mögött ott jár egyre hatalmasabb alkotásaival a technika, az emberi lét egyik legnagyobb formálója.”

Németh László

A 30. alkalommal megrendezésre kerülő Bugát Pál Országos Középiskolai Természetismereti Műveltségi Vetélkedő célkitűzése: a résztvevő diákok képesek legyenek a tudományos eredmények megismerésére; a természet és a társadalom jelenségeinek közös szemlélésére; az élő és az épített környezet megóvása érdekében a környezettudatos gondolkodásra és az aktív környezet-termesztvédő magatartásra; valamint segítse a diákok innovatív képességeinek megerősítését.

Várjuk mindazon középiskola (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola) diákjai jelentkezését, akik komplex ismeretekkel rendelkeznek a biológia, a fizika, a kémia, a földrajz, a környezetvédelem és az informatika témaköreiben. A versenyen a középiskolák 9-12. osztályos tanulójából álló 3 fős csapatok vehetnek részt. Iskolánként max. 5 csapat nevezhet.

Azt kérjük a versenyzőktől, hogy a felkészülésük során gondolják át a vetélkedő ez évi témájához kapcsolódó kérdéseket; melyekhez használják fel középiskolai kémiai, fizikai, biológiai, földrajzi, környezetvédelmi és informatikai ismereteiket. A vetélkedő közel három évtizedes szellemisége arra ösztönzi a fiatalokat, hogy a természetet és annak leírására szolgáló tudományágakat ne külön-külön szemléljék. Járjanak nyitott szemmel a világban és vegyenek észre minél több érdekes jelenséget, vessenek fel izgalmas kérdést és próbálkozzanak megmagyarázni, illetve megválaszolni azokat mostani tudásuk segítségével, illetve keressenek választ a különböző ismerethordozók kritikus felhasználásával!

Az eseménysorozaton megemlékezünk Bugát Pál (1793-1865) orvos, egyetemi tanár, az MTA tagja, nyelvújító munkásságáról, tisztelegve születése 220. évfordulóján.

A VETÉLKEDŐ TÉMAKÖRE:

Technológia és civilizáció

A 30 éves Bugát Pál Természetismereti Műveltségi Vetélkedő minden évben más komplex témakör feldolgozásával igyekszik átfogó képet adni mai modern világunkról. Az évforduló témájaként a technológia és civilizáció témakörét választottuk, mivel a magas szintű technológiai rendszerek megjelenése komoly hatással vannak mindennapi életünkre.

A technológia fogalma a görög: τεχνη "mesterség" + λογος "tan" + toldalék ια szavakból keletkezett. Jelentése az ember által készített olyan célszerű, az egyéni (emberi) képességeit megnövelő eszközökről (például gépek, anyagok és eljárások) valamint azok alkalmazásáról szóló ismeretek gyűjtőneve, amelyek segítségével az emberiség egyre többet tud megismerni, megváltoztatni, megőrizni stb. az őt körülvevő világból. A technológia a természettudományos alapokon álló mérnöki tudomány eredményeire támaszkodó, azt megtestesítő ismeret vagy szaktudás. A technológia fogalma a hétköznapi életben rokon a gyártással, az elkészítéssel. Jól illusztrálja ezt az a mindennapi helyzet, hogy ha például valakinek ízlik egy sütemény, akkor elkéri annak a receptjét. A recept, mint információforrás, a tennivalók sorrendjét és a szükséges anyagokat is tartalmazza. A technológia tehát az adott tárgy, termék elkészítésének sorrendje.

Civilizáción egy társadalom anyagi kultúráját, eszközeit és technikáját érthetjük. A civilizáció a (mindenkori) társadalomfejlődés, illetve az anyagi műveltség legmagasabb foka, melyben az adott társadalmi-gazdasági alakulat, igényeinek megfelelően, szelektíven és módosítva magába olvasztja a korábbi korok eredményeit, azokat tökéletesíti és továbbfejleszti.

Ezek a tényezők egymásra hatnak, a fejlődés üteme, maga az élet, a változás felgyorsult és olykor nem kívánt társadalmi, gazdasági hatásai is vannak.

Azt várjuk a versenyzőktől, hogy felkészülésük során ne csak megtanulják, hanem gondolják is át a verseny témájához kapcsolódó kérdéseket; lényeges folyamatokat, melyekhez használják fel középiskolai kémia, biológiai, fizikai, földrajzi és természetesen informatikai ismereteiket. A jelenségeket komplexen értelmezzék. Járjanak nyitott szemmel a világban és vegyenek észre minél több érdekes jelenséget, vessenek fel izgalmas kérdéseket és próbálkozzanak megmagyarázni, megválaszolni azokat aktuális tudásuk segítségével, illetve keressenek választ a különböző ismerethordozók (könyvek, folyóiratok, Internetes források) kritikus felhasználásával!

A vetélkedő fordulói:

I. forduló. Az országos elődöntőre 2013 tavaszi szünetében (március 28., csütörtök) kerül sor Budapesten. Ezen a fordulón a csapatok 3 órás írásbeli feladatokat oldanak meg. Az elődöntő eredményéről minden csapat értesítést kap 2013. április végéig. Az országos elődöntőből a legtöbb pontszámot elért 20 csapat jut az országos döntőbe.

II. forduló. Az országos döntő 2013. augusztus 22-24. (csütörtök-péntek-szombat) között lesz, hagyományosan Gyöngyösön. A döntőbe jutó csapatoktól – külön elbírálható feladatként – max. 8 gépelt oldalnyi, önálló tudományos kutatási tevékenységükről készült beszámolót vagy tudománytörténeti feldolgozást kérünk. A dolgozatok tárgya szabadon választható, ám kapcsolódjék a vetélkedő témájához. A döntő fordulói: írásbeli, szóbeli, terepgyakorlat, laboratóriumi és számítástechnikai gyakorlatok. Az országos döntő pontos időpontjáról és a programról a szervezők értesítik a középiskolákat és a versenyzőket.

A nevezés módja, határideje:

A nevezés a TIT Stúdió Egyesület által megküldött jelentkezési lapon történik: feltüntetve a középiskola nevét, címét (tel., e-mail, fax); a csapattagok, továbbá a felkészítő tanár(ok) nevét (neveit), címét (címeit), e-mail-jét.

A jelentkezési lap postán, e-mailben, ill. faxon küldhető vissza a **TIT Stúdió Egyesület részére: 1113 Bp., Zsombolyai u. 6.;** info@tit.hu vagy fax: 385-0414, tel.: 466-9064.

Határideje: **2013. március 10.**

Nevezési díj nincs!

Az eredmények közzétételének módja:

Az országos elődöntő eredményeiről írásos értesítést kapnak a középiskolák: az elért pontszámok és a helyezések feltüntetésével (2013. április).

Országos döntő: az írásbeli, a szóbeli, a terep, a labor és a számítástechnikai fordulók megoldása után szóbeli értékelés. A döntő zárásaként helyszíni eredményhirdetés. Írásos értesítés a középiskolák fenntartóinak, igazgatóinak.

A Bugát Pál XXX. Országos Középiskolai Természetismereti Műveltségi Vetélkedő információs anyagai olvashatók az interneten a TIT Stúdió Egyesület honlapján (www.tit.hu).

Díjazás:

Az első öt helyezett csapat tagjai, személyenként értékes tárgy- és könyvjutalmat kapnak; a döntőbe került valamennyi diák és középiskola oklevelet vehet át.

Sikeres felkészülést kívánunk Versenyzőinknek és Tanáraiknak!

Dr. Koncz Gábor s. k.
egyetemi magántanár, főiskolai tanár
a TIT Stúdió Egyesület igazgatója

Dr. Radnóti Katalin s. k.
főiskolai tanár
ELTE TTK, a zsűri elnöke

A VETÉLKEDŐ EDDIGI TÁMOGATÓI:

*Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyrt.
Bugát-Richter Természettudományi Alapítvány
MVM Paksi Atomerőmű Zrt.
ELTE Természettudományi Kar*